

РЕШЕНИЕ

№ 21815

гр. София, 31.10.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 34 състав, в публично заседание на 22.10.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Георги Тафров

при участието на секретаря Мая Миланова и при участието на прокурора Стоян Димитров, като разгледа дело номер **4032** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 284 - 286 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража.

Образувано е по искова молба с вх. №16275 от 27.04.2023 г. от Е. Д. М., ЕГН: [ЕГН], намиращ се понастоящем в централен затвор С., с която е предявен срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ иск за обезщетение на неимуществени вреди в размер на 5 000 лв. за периода 29.03.2023 г. до 30.03.2023г., претърпени от незаконосъобразни действия и бездействия на длъжностни лица от администрацията на ответника на 29.03.2023г. когато ищеца е бил лишен от правото му на един час разходка на открито.

Ищецът твърди, че противоправното деяние на ответника се обективира в нарушение на правото на ЕС и ООН, като на 29.03.2023г. служител на ответника ГДИН, не го е допуснал до полагащата му се един час разходка в откритата част на затвора/т.н.каре/ и така го е дискриминирал и му е нарушил правата. Твърди, че правата му са защитени от разпоредбите на член 2,7,10,26 от МПГПП на ООН, член 1,4,20,41,51,52,53,54 от ХОПЕС, ЕКЗПЧ и чл.18,20,67 от ДФЕС, чл.2,3,4,56 от ДЕС.

Ответникът-Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“, представлявана от Д. М., упълномощена със Заповед № Л-4605/21.10.2019г. на Главния директор на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“, с адрес за призоваване: [населено място],

[улица], счита исковата молба за неоснователна, като се твърди, че липсват доказателства за обстоятелствата, на които се основава искът./л.48/Сочи, че в исковата молба не се установява наличие на неизпълнение на вменено от закона задължение от страна на ответника, което да ангажира отговорността, съгласно разпоредбата на чл. 1 от ЗОДОВ. Изтъква, че на 29.03.2023г. ищеца М. е предаден на ГД“О“ и е бил конвоиран за дело в АССГ от 9.30 часа на същата дата. След завръщането си в затвора в 10 часа и 10 мин. е провел адвокатско свиждане за времето от 10.40 до 10.55ч. Моли съда да остави исковата молба без уважение и претендира разноски за юрисконсултско възнаграждение.

В съдебно заседание ищецът – Е. М. поддържа исковата молба. Счита, че в хода на съдебното производство се събраха доказателства за претърпени от ищеца неимуществени вреди, както и се доказа причинната връзка между непредоставената му възможност за престой на открито на 29.03.2023г. от длъжностни лица на ответника.

Ответникът – Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“, чрез юр. Д., в хода на устните състезания поддържа, че не се установяват незаконосъобразни действия или бездействия на администрацията на ГДИН, с което моли исковата претенция да бъде отхвърлена. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Прокурорът от Софийска градска прокуратура /СПП/ дава заключение за основателност на иска и предлага той да бъде уважен.

Административен съд София-град, 34-състав, като прецени събраните по делото доказателства, доводите и възраженията на страните, намира за установено от фактическа страна следното:

Ищецът - Е. Д. М., [ЕГН] е постъпил в затвора [населено място] на 07.11.2018г. Първоначално е настанен в първа група/Зона с повишена сигурност/. От 26.07.2019г. до 05.05.2020г. пребивава в 11-та група/обвиняеми и подсъдими/. След постановяване на присъда от 09.01.2018г. на Специализирания Наказателен съд, 3 състав по НОХД № 646/2015г. за извършено престъпление по чл. 199, ал. 2, т. 3 от НК, ищеца е осъден на 17 години и 6 месеца лишаване от свобода. Начало на изтърпяване на наказанието е от 16.04.2020 година при първоначално постановен „строг“ режим /16.04.2020 г./.

На основание чл. 57, ал. 1, ал. 2 и чл. 58, ал. 1, ал. 2 от ЗИНЗС лишеният от свобода Е. Д. М. е настанен да изтърпява присъдата си в Затвора - [населено място], като на основание чл. 35, ал. 1 от ППЗИНЗС е преразпределен за 5-та група /група за осъдени лица/ на 05.05.2020г., където пребивава и към настоящия момент.

По делото е представен график за провеждане на престоя на открито на лишените от свобода и „задръжани под стража“ лица в ЦСЗ./л.52/

По делото е представена справка /л. 55/ от мл. инсп. И. С., в която е отразено, че

ищецът Е. Д. М. на 29.03.2023г. не е поискал престой на открито в регламентираното време за 5 група при ЦСЗ. Представен е списък и на лишените от свобода от 5 група, които са отказали престой на 29.03.2023г./л.113/

Представено е копие от справка/л.56/ на лицата лишени от свобода които следва да бъдат конвоирани на 29.03.2023г. до съответните съдилища. Видно от същата на 29.03.2023г. Е. М. е следвало да бъде конвоиран до АССГ по дело № 8281/22г. на АССГ 65 състав с начален час-9,30 ч. Представена е също заявка за конвоиране на ищеца М. /л.57/. На 29.03.2023г. същият е бил конвоиран до АССГ от служители на ГД“О“ с автомобил с рег. [рег.номер на МПС] .

Приложена е по делото докладна записка от инсп.К./л.54/, в която е посочено, че ищецът-Е.М., в утвърдения график за престой на открито на 5 група от 09:10 ч. до 10:40 ч на 29.03.2023г. същият е провеждал адвокатско свиждане по негово желание.

С определение съдът е допуснал събирането на гласни доказателства по делото, чрез разпит на двама свидетели на ищеца.

При разпит на свидетеля П./на ищеца/, проведен в о.с.з. от 19.03.2024г. същият заявява, следното: “С ищеца сме заедно в затвора от 06-ти юни 2019г. През 2019 г. - 2020г., след като Е. М. се връщаше от явяване по различни дела, го пускаха на разходка на открито. После започнаха проблемите да не го пускат. Това е негово право, което има всеки един затворник. След като се М. се върне от дело, съм го виждал да се разхожда навън на двора през 2020 г. – 2021 г., след това през 2022 г., 2023г. започнаха да не го пускат в полагащото се каре. Точно кога започна това, не мога да кажа, но м. март, 2023 г. със сигурност не го пускаха.“

При разпит свидетеля А. същият заяви следното: „През 2023 г. съм бил в V група в Затвора - С.. Знам, че г-н М. най-често ходи по дела и понякога има по 2 – 3 дела на ден. За V група от 09,10 – 10,40 часа е времето за разходка каре. Когато си на дело сутрин, практиката е такава, че не може да се използва това каре, затова пускат следобед, когато са работягите, ако има свободно каре. Не винаги има свободно каре и понякога молбата за престой на открито остава без уважение. Знам за конкретния случай на 29 март - април, когато дежурния, с прякор П., не е пуснал ищеца на каре, но в конкретния месец март не съм бил в тази група и знам от разкази от ищеца, като сме коментирали.“

Съдът не кредитира показанията на разпитаните в хода на съдебното производство свидетели, като намира същите за не последователни и противоречиви.

При така установената фактическа обстановка съдът намира от правна страна следното:

Искът за присъждане на обезщетение е предявен от процесуално легитимирано лице, което твърди, че в периода на престой в Централен затвор-С. от 29.03.2023г. до 30.03.2023г. е претърпяло неимуществени вреди в резултат на незаконсьобразни бездействия/действия на длъжностни лица от администрацията на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ –юридическо лице към министерството на

правосъдието с териториални структури, включващи затворите и областните служби „Изпълнение на наказанията” – чл. 12, ал. 3 ЗИНЗС.

Материално-правната уредба на твърдяното право се съдържа в чл. 284, ал.1 ЗИНЗС, който предвижда, че държавата отговаря за вредите, причинени на лишени от свобода и задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията в резултат на нарушения по чл. 3 – последната разпоредба поставя изисквания към условията, при които се поставят осъдените лица.

Основателността на предявения иск предполага установяване на следните материално-правни предпоставки: 1/ акт, действие и/или бездействие на специализираните органи по изпълнение на наказанията, с които се нарушава чл.3 ЗИНЗС; 2/ настъпила неимуществена вреда в правната сфера на ищеца в резултат на нарушението, която се предполага до доказване на обратното по силата на оборимата презумпция, въведена с чл. 284, ал. 5 ЗИНЗС и 3/ причинна връзка между нарушението по чл. 3 ЗИНЗС и настъпилите вредоносен резултат.

Според чл. 3 от Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи никой не може да бъде подлаган на мъчение, на жестоко, безчовечно или унижаващо отношение.Спрямо лицата, изтърпяващи наказание за извършени углавни престъпления, във вътрешното законодателство това право е регламентирано с нормата на чл. 3 ЗИНЗС, предвиждаща, че осъдените не могат да бъдат подлагани на жестоко или нечовешко отношение. На това право на лишените от свобода съответства насрещното административно задължение при изпълнение на наказанията да бъдат осигурени условия, обезпечавачи поддържането на физическото и психическото здраве и зачитане на правата и достойнството им – чл. 2, т. 3 ЗИНЗС. „Нечовешко” или „унижаващо” отношение предполага страдание или унижение, достигащи отвъд неизбежния елемент на страдание и унижение, свързан с дадена форма на легитимно третиране или наказание.Мерките за лишаване от свобода според ЕСПЧ могат често да съдържат такъв елемент, като държавата трябва да осигури на лишеното от свобода лице условия, които са съвместими с уважението към човешкото достойнство, така че начинът и методът на изпълнение на мярката да не го подлагат на стрес и трудности с интензивност, която надминава неизбежното ниво на страданието, свързано със задържането.

Задълженията на ответника във връзка с осигуряване на благоприятни условия при изтърпяване на наказанието „лишаване от свобода” от осъдените лица са уредени нормативно в ЗИНЗС и Правилника за прилагане на закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража /ППЗИНЗС/.

С оглед на разпоредбите на чл. 86, ал. 1, т. 1 от ЗИНЗС на лишените от свобода е гарантирано правото на престой на открито не по малко от един час дневно. Съгласно чл. 71 от ППЗИНЗС (8) Редът за провеждане на престой на открито се определя с правилника за вътрешния ред.

Видно от утвърденият график за престой на открито за лишените от свобода от 5 група ,същият се превежда от 09:10 ч. до 10:40 ч.От присъствената форма, която се

попълва от постовия надзирател се установява, че за периода, посочен в исковата молба М. е отсъствал./на 29.03.2023г./Представени са доказателства ,че същият е бил конвоиран до АССГ за участието му по дело № 8281/22г.Липсват данни,а не се и твърди,че ищеца М. изрично е искал от затворническата администрация да се възползва от правото си на престой навън с друга група.От представените по делото доказателства,подобно съдействие от страна на М. не е потърсено.В случая не се доказва,че с действия или бездействия на служители на затворническата администрация по повод правото му на престой навън,съгласно разпоредбата на чл. чл. 86, ал. 1, т. 1 от ЗИНЗС са наложили ограничения на ищеца от които същият е претърпял вреди.Налице е била обективна невъзможност същия да се ползва от правото си на престой на открито в определеният график на неговата група и да участва едновременно,като страна по дело в АССГ образувано по негова искова молба срещу ГД“ИН“./извършена справка в деловодната система на АССГ/ Съдът приема, че в конкретния случай са недоказани елементите от фактическия състав на отговорността на държавата по чл. 284-285, вр. чл.3, ал. 1 и ал. 2 от ЗИНЗС.От събраните по делото доказателства не установява виновно нарушение на чл. 86, ал. 1, т. 1 от ЗИНЗС.Презумцията относно неимуществените се прилага само в случай,че се установи нарушение от страна на администрацията,изразяващо се на плоскостта на случая-лишаване на лишен от свобода от полагащо му се право „престой на открито не по-малко от един час на ден“,каквото нарушение,по изложените съображения,в процесния случай липсва.Поради което искът се явява изцяло неоснователен и следва да бъде отхвърлен.

При този изход на делото и направеното своевременно искане за присъждане на разноски от ответната страна, жалбоподателят следва да бъде осъден да заплати на ответната страна юрисконсултско възнаграждение в размер на 100 лева, който размер е съобразен с разпоредбата на чл. 78, ал. 8 от ГПК във връзка с чл. 37, ал. 1 от Закона за правната помощ и чл. 24 от Наредбата за заплащането на правната помощ във вр. с чл. 144 от АПК.

Воден от горното и на основание [чл. 286, ал. 3 от ЗИНЗС](#), във връзка с [чл. 203 и следващите от АПК](#), съдът,

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ изцяло като неоснователен и недоказан иска на Е. Д. М.,[ЕГН],намиращ се понастоящем в централен затвор С.,срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ за заплащане на обезщетение за причинени неимуществени вреди в размер на 5 000 лева,претърпени от незаконосъобразни действия и бездействия от длъжностни лица от ГД"ИН" с които е бил лишен от полагащата му се един час разходка на открито на 29.03.2023г. за периода 29.03.2023г. до 30.03.2023г.

ОСЪЖДА Е. Д. М.,ЕГН [ЕГН] да заплати на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията"сумата от 100/сто/лева,представляваща юрисконсултско възнаграждение.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред тричленен състав на АССГ в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: